

MARIBORSKI VEČERNIK JUTRA

Cena 1 Din

Uredništvo in uprava: Maribor, Grajski trg 7 / Tel. uredn. 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 14. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 din, dostavljen na dom 12 din / Oglasi po ceniku / Oglase sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani / Poštni ček. rač. št. 11.409

Rekonstrukcija vlade

Beograd, 5. oktobra.

Ob prihodu Nj. Vis. kneza namestnika Pavla v Beograd in medtem, ko je ostal položaj radi še vedno nepodpisanega zagrebškega sporazuma nerazčiščen, saj so beograjski delegati radi nekaterih ponovnih dr. Mačkovih pripomb k tajinstvenemu besedilu sporazuma morali najzaj v Beograd po nova navodila in saj so v ozadju vsega tega še številne formalne in stvarne ovire, ki postavljajo vsa ta nešteta posvetovanja na ploskev »nada-tnjavanja« in obojestranske opreznosti, se je v Beogradu izvršila rekonstrukcija vlade. Kraljevi namest. so sprejeli ostavko pravosodnega ministra dr. Nika Subotića, gradbenega ministra dr. Marka Kozulja, ministra za gozdove in rudnike Djure Jankovića, prosvetnega ministra Dobrivoja Stošovića, poštne ministra dr. Franja Kaludjevića ter ministra za telesno vzgojo dr. Josipa Rogića.

Mesto odstopivših ministrov pa so bili na njih mesto imenovani, in sicer za pravosodnega ministra dosedanjí senatni podpredsednik Milan Simonović, ki je bil svojčas pristaša radikalne stranke, pozneje JNS in ki je od lani pripadal takozvanemu delovnemu klubu senatorjev. Za ministra za gozdove in rudnike je bil imenovan ban vrbaske banovine Bogoljub Kujandžić, ki je bil svojčas milist. ag. reforme, narodni poslanec, pozneje pa ban vrbaske banovine, s katerega položaja prihaja sedaj na novo mesto. Novi gradbeni minister je minister na razpoložanju ter narodni poslanec Dobrivoj Stošović, doslej minister prosvete. Za ministra brez listnice je imenovan narodni poslanec dr. Niko Novaković, po rodu Dalmatinec, po poklicu zdravnik v Kninu, ki je predsednik banovinskega odbora JRZ za primorsko banovino in ki je sedaj četrti minister brez listnice. Na mesto ministra za telesno vzgojo naroda je prišel narodni poslanec dr. Vekoslav Miletić, rodom tudi Dalmatinec, Hrvat, ki pa živi stalno v Beogradu. Za poštne ministra je imenovan podpredsednik narodne skupščine Vojko Čvrkić, po poklicu odvetnik iz Šabca, ki je svojčas pripadal izvršnemu odboru radikalne stranke in ki je bil pri majskih volitvah 1935 izvoljen za poslanca ljubljanskega sreza. Za prosvetnega ministra je bil imenovan vpokojeni pomočnik prosvetnega ministra Dimitrije Magarašević, rodom iz Sremskih Karlovcev. Bil je gimnazijski profesor, gimnazijski ravnatelj, prosvetni inspektor in načelnik v prosvetnem ministrstvu v katerem svojstvu je postal pomočnik prosvetnega ministrstva. Na tem položaju se je svojčas dobro uveljavil.

Nova vlada bo danes dopoldne zapri-sežena. V političnih krogih zatrjujejo, da so spremembe v vladi zgolj osebne značaja.

Močna Francija je potrebna!

LONDON, 5. oktobra. Dnevno časopisje objavlja številne komentarje k izjavam francoske vlade o zajamčenju francoskega gospodarstva v bodočnosti in izražajo upanje, da se bo Francija vendarle posrečilo, da reši svoje notranje politične težave. »Daily Mail« pristavlja: Močna, enotna in prospevajoča Francija je Evropi potrebna. Velika Britanija spremlja vse ukrepe francoske vlade s toplimi simpatijami.

Odpoklic ruskih in japonskih konzulov

Londonški strah: med Moskvo in Tokiom bo počilo...

LONDON, 5. oktobra. V tukajšnjih diplomatskih krogih spremljajo z največjo napetostjo nadaljnji razplet odnošajev med Rusijo in Japonsko. Potrjujejo se poročila, v smislu katerih je Japonska že odpoklicala vse svoje konzularne predstavnike iz Rusije. Tudi sovjeti so odpoklicali svoje konzule iz Japonske, tako da obstojata še samo poslaništvi in generalna konzulata v Moskvi in Tokiju. Japonska izjava, po kateri se Tokio prav nič ne zmeni za ženevske sklepe, je zbudila v Moskvi veliko ogorčenje. Radi tega je včeraj sovjetski poslanik najostreje protestiral pri japonski vladi in je zagrozil s prekinitvijo odnošajev, če bi Japonska še nadalje ogražala interese drugih držav v Kitajski. V londonskih krogih so prepričani, da si je Moskva v svesti, da bo moralo slej ko prej priti do spopada na Daljnem vzhodu. Rusija je osredotočila svoje vojaške sile vzdolž meje, pa tudi Japonska v Mandžuriji.

NANKING, 5. oktobra. V okolici divjajo težke borbe. Kitajci poročajo, da so odbili vse japonske napade, priznavajo pa, da je njihov položaj zelo kritičen.

Zopet: Italijanski „Ne!“

RIM, 5. oktobra. Kakor se doznava iz zanesljivega vira, bo še danes izročen italijanski odgovor na francosko-angleško noto. Pred tem so bila daljša posvetovanja med Rimom in Berlinom. Zatrjuje se, da vztraja Italija na tem, da se k razgovoru pritegne tudi Nemčija, kar pa ni

mogoče v okviru londonskega odbora, radi česar Rim odklanja francosko ter angleško povabilo. Italija utemeljuje svoj korak s tem, da niso v španskem vprašanju prizadete samo Francija, Anglija in Italija, ampak tudi Nemčija.

V Palestini frčija v zrak teavnice, petrolejske cevi itd.

JERUZALEM, 5. oktobra. Arabci odgovarjajo sedaj na britanske ukrepe s sabotažnimi dejanji. Včeraj je n. pr. zletel v zrak daljni vod, po katerem spravljajo musulski petroleji v Haiffo. Pred tem so porezali vse telefonske žice. Iz cevi so se

razlile ogromne količine nafte. Tudi železniška proga je na mnogih mestih pokončana. Delavci, ki bi morali vpostaviti vod in železniško progo, so bili po upor nikih prisiljeni k umiku.

Trajnostni rekord ruskega zrakoplova

PARIZ, 5. oktobra. Novo rusko orjaško letalo s 19.600 kubičnimi metri prostornine je doseglo nov svetovni rekord v trajnostnem letu brez obnove pogonskega

materiala. Novo rusko letalo je krožilo v zraku 130 ur napram 127 uram, ki jih je doseglo podobno letalo nemške konstrukcije.

Preokret v odnošajih do Madžarske

BEOGRAD, 5. oktobra. »Vreme« objavlja članek pod naslovom »Preokret v odnošajih do Madžarske«. V tem članku se navajajo sledeče misli: »Te vrste razgovorov so poglobili podonavski problem, katerega racionalno in pravično rešitev pričakujejo nestrno v vseh štirih podonavskih državah. Ženevski razgovori so predstavljali prvo etapo v normalizaciji odnošajev teh pokrajin, katerih sodelovanje predstavlja aktivum, nasprotovanje pa pasivum. Razgovori, ki so se pričeli v Ženevi, se bodo diplomatičnim putem nadaljevali. Diskusija mora obravnavati tri probleme. Prvič: enakopravnost Madžarske pri oboroževanju. 2. Nenapadalni pakt ter spoštovanje obstoječih mej. 3. Pravičnost za narodne manjšine in sicer tako za madžarske v državah Male antante, kakor tudi za romunske, češkoslo-

vaške in jugoslovenske v Madžarski. Čutila se je že preje potrebno po spremembi odnošajev med Malo antanto in Madžarsko na osnovi obojestranskih priznanj in velike lojalnosti. Jugoslavija je kot prva država ob pričetku tega leta spremenila svoje stališče do Madžarske ter ga oblikovala v odnošaje lojalnega in korektnega sosedstva. Pričakovati je, da bo predsednik vlade dr. Stojadinović po ureditvi odnošajev z Bolgarijo in Italijo tudi našel možnost sporazuma z Madžarsko. Dr. Stojadinović je obvestil svoje kolege v Češkoslovaški in Romuniji glede namere ureditve odnošajev ob severni meji Jugoslaviji. Opozarjal je, da ni brez predhodnega sporazuma z zavezniki Jugoslavije misliti na dokončno ureditev odnošajev Jugoslavije do Madžarske.

Barikade na londonskih predmestjih

LONDON, 5. oktobra. Včeraj so angliški fašisti pod vodstvom Oswalda Mosleya priredili fašistične manifestacije. Ob tej priliki so nastali težki spopadi med fašisti in socialisti. Pri včerajšnjih demonstracijah v jugovzhodnih delih Londona je sodelovalo na eni strani okoli 15.000 komunistov, na drugi strani pa 4.000 fašistov, med katerimi je bilo zelo

mного otrok, celo pod 10 letom. Za vpostavitve reda so mobilizirali 3000 redarjev. Izvršenih je bilo 111 aretacij. Komunisti so po ulicah priredili celo barikade. Ob zaključku demonstracij se je Mosleyu posrečilo, da je govoril eno uro, vendar pa pred zelo maloštevilnimi pristaji, ker se je večina razbežala.

Pabecki

Strupeni pljunki kuge

»Kmetijski list« poroča pod tem naslovom v štev. 36: »Mnogo smo že doživeli v slovenskem javnem življenju grdobij, nesramnosti in natolcevanj, toda zadnji čas se zdi, da hočejo slovenski »najboljši«, to se pravi slovenčevci in domoljubci celo same sebe prekositi. Nič jih ne moti, ko trdijo »uradno«, da oni zastopajo Kristusov nauk: »Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe!« V svojem tisku so vzlic temu nauku jeli kopiciti toliko podlega sovraštva in grdega zavijanja resnice, da bi se zgrozil celo ljudozrski divjak, ko bi spoznal to krščenje podlost. Hkratu, ko govorijo o miroljubnosti in obsojajo nasilje, pozivajo naravnost na pokolj in poboj, delo torej, ki se dovoli krepko obsoja že samo po sebi.«

Čudna morala

»Slov. beseda« poroča v štev. 36: »O moralni kakovosti sedanjih slovenskih poslancev se je že ponovno obširno razpisoval ljubljanski »Domoljub« in pokazal pri tem tako presenetljivo odkritosrčnost, da je neusmiljeno lopnil tudi po onih narodnih poslancih, ki so presedali z Jevtičeve liste, na kateri so bili izvoljeni in na katero so v dobi petomajske volilne kampanje sveto prisegali, v novo sedlo režimske JRZ. O teh lastnih poslancih, ki zastopajo v centralističnem Beogradu poleg obeh slovenskih ministrov in nekaterih bogudopadljivih senatorjev »čisto slovenske interese« in centralističen način, je že ponovno izjavil, da so več, kakor dokazali svojo moralno in splošno ne kvalificiranost za narodne predstavnike slovenskega ljudstva v beograjskem parlamentu. O enem izmed teh JRZ poslancev, oziroma Jevtičevih uskokov, piše zanimivo poglavje tudi zadnji »Učiteljski tovariš«, ki pravi med drugim: »Že v marcu letošnjega leta je utemeljeval dr. Franc Šemrov v narodni skupščini učiteljske premostitve po službeni potrebi v Sloveniji z nekaterimi primeri najtežjih moralnih zločinov. Ker ni navedel nobenega konkretnega primera, je ustvaril na ta način videz, kot da obremenjuje taki zločini vsakega, po službeni potrebi premeščenega učitelja. Takih premostitev je pa bilo v Sloveniji v zadnjih dveh letih veliko število. Na javno pismo v »Učiteljskem tovarišu« z dne 14. marca t. l. ki ga je naslovilo na dr. Šemrova vodstvo naše organizacijske sekcije, da bi navedel za svoje trditve konkretna imena ter tako izbrisal madež na časti vseh premeščenih učiteljev, ker bi morali smatrati sicer njegove izjave kot navadno kleveto, gospod narodni poslanec ni odgovoril in vztrajno molči še do danes. Za komentiranje te vztrajnosti si lahko prihranimo sleherno besedo. Tudi nam se zdi vsaka beseda odveč. Kaj moremo vsi za to, če pa so kranjske klobase, za-ušnice in pa okusi odnosno pojmovanja o morali ter časti v naši mili domovini tako zelo različne...«

Kruh

»Slovenska beseda« poroča v št. 36: »Na Francoskem se dobi za 100 kg pšenice toliko denarja, da je mogoče zanj kupiti 61 kg kruha. V Zagrebu — tako je izračunal »Hrvatski list« — pa se dobi za 100 kg pšenice le 25 kg kruha. Vse drugo pojedjo žitni špekulanti. Pri nas v Sloveniji je seveda kruh še dražji.«

Kulturni razgledi

Gogoljev »Revizor« v mariborskem gledališču

Tudi mariborsko gledališče je v soboto 2. t. m. proslavilo pomembni jubilej 100-letnice Gogoljevega »Revizorja«, veleumetnine, vekotrajne in vedno aktualne. Zlahten humor. Klasična ruska komedija, ki je na višku ruske dramske književnosti. Situacijske komike na pretek, da se lahko na široko nasmeješ in razveseliš. Te podobe izžarevajo nadčasovnost, nadprostornost. Splošno človeške poteze imajo in dajejo s tem tej edinstveni komediji značaj in pomen velike satire. J. Kovič je kot odrski oblikovalec doprinesel dokaj izvrznega v okvir sobotne otvoritvene predstave. Mnogokje je bilo obtipati povdarke groteske in kolektivno usmerjenega podajanja. Krožni horiconti se je prvokrat dobro uveljavil. Izvirno in racionalno zasnovano pozoriščno okolje je nudilo obilo slikovitosti. Sredi teh smešno resnih podob in dogodivščin so na mariborskem odru zrasli predvsem trije vrhovi: mestni poglavar Pavla Koviča, Nakrstov Ivan Aleksandrovič Hlestakov in Gorinškov Osip. Prvi viharjen navzdol, upogljiv navzdol, drugi neizrečeno hudomušen in pretehtan — prava mojstrovina! — tretji smešen in zabaven, mestoma celo močno polzeč v karikaturu. Okoli teh treh vodilnih nosilcev so se nagnetle ostale podobe, ki so mnogo skrbela za zabavo in dobro voljo. Vsi so se zelo potrudili in prizadevno sodelovali od E. Zakrajškove, B. Rasbergerjeve, E. Kraljeve, D. Savinove, S. Starčeve pa do J. Košute, P. Rasbergerja, E. Groma, A. Harastoviča, M. Kosiča, M. Verdonika, P. Malca, L. Standerkeja, S. Gorinškove, J. Crnoborija, F. Blaža, F. Dujsca, D. Turka, A. Horvata in F. Blatnika. Režiser J. Kovič jih je vse smiselno uravnal in pametno vodil. Občinstva je bilo skoro polno dvorano.

P. Preradović: Najboljša ideja tete Olge

Tipična meščanska, salonska komedija. Ni v njej veliko novega in svojkega, pa tudi ne preveč aktualnega. Tehnična stran (ne vsebinska) predstavlja moč te Preradovićeve komedije. Pod spretno režijo dobro preizkušene in pametne tete Olge se brez prelomov izvrši prehod dveh mladih v etruskologijo iztirjenih zakoncev iz stanja nenaravnega zakona v pravi resnični zakon. Vmes je obilo klenih dialogov ter raznih, komaj čutnih streljic na pretirani intelektualizem, filmsko pretiranost, žensko emancipacijo. Podoba tete Olge zahteva prave umetnice. Kra-

Gospodarska življenja

V »srebrni« dobi živimo!

V vseh državah so gotovo najbolj pereča gospodarska vprašanja. Finančni politiki, ki skušajo reševati ta vprašanja, naletijo posebno pri denarnem vprašanju na problem: **zlato - srebro**. Mišljenja o tem problemu so zelo različna. S tem problemom se posebno pečajo v Združenih državah ameriških. Kajti, dvig cene zlata ne pomeni drugo, ko razvrednotenje vrednosti papirnatega denarja — tudi v Ameriki. Drugače pa je »srebrni« In prav to ne bi smelo biti tako svobodno, po ameriških in deloma tudi angleških željah, kar mnogi nasprotniki zlata želijo napraviti iz zlata: namreč navadno blago. V gotovi stopnji naj bi prav srebro bilo to, kar ni zlato: namreč trdno vrednostno merilo. O tem se bavita zlasti ameriški zaklani tajnik Morgenthau in angleški Fir Frederic Phillips.

Problem, ki ga presojata oba finančna politika, je važno svetovno vprašanje in vprašanje vseh časov, kajti današnja »srebrna doba« noče odstopiti svojega mesta »zlati dobi«, katere samovlada je zelo dvomljiva. V tisočletjih lahko opazujemo v vseh pokrajinah, da ni človeštvo, ki je kovalo in uporabljalo denar, nikdar živelo v »zlati dobi«, marveč vedno je v »srebrni dobi«. Mišljenje, da je človeštvo vedno računalo v zlatu, bi bilo prav tako enostransko in torej napačno, kakor bi bila trditve, da je živelo le ob kruhu (kjer pozabljamo na riž in druga hranila). Od kar poznamo zlato, so ga ljudje smatrali in cenili kot znak bogastva in pa osnovo velikega premoženja. Kljub temu so pa povsod plačevali s srebrom, računali v srebri. Za mase človeštva je bilo zlato v vseh časih vsakodnevnim pojmom tako tuje, skoro nevidno, kakor v večini držav — danes zopet. Še v 18. stoletju so bili tolarji in njim podobni srebrniki v Evropi to, kar so bili tolarji Marije Terezije še do včeraj v Abesiniji. In prav v deželah, ki so prenapolnjene s prebivalstvom, Indija in Kitajska, je še danes tako. Šele lansko leto so v novi Kitajski radi velike zmožnosti njihovega ministra

financ dr. Kunga prevzeli zlato podlago. Najprej seveda uradno, kajti predno se bodo mase kitajskega prebivalstva, ako se sploh bodo, navadile računati v zlatu, bo minilo precej časa. Prav ta trdna stopnja, ki jo je imelo in jo še ima srebro, kot vrednostna kovina, pri narodih južne in vzhodne Azije, v celoti skoro pri milijardi ljudi, je napotilo vlado Združenih držav, da zavaruje srebro s svojimi trgovskimi in političnimi ukrepi pred propastjo, pred izgubo njegove denarne vrednosti. Srebru hočejo dati neko stalno vrednostno stopnjo za denarno podlago tudi v svoji državi, najmanj pa za dopolnilo zlato podlage.

V Združenih državah in v vseh drugih državah ima srebro dvojni pomen: kot **blago in kot plačilno sredstvo**. Z ozirom na svetovno produkcijo surovega srebra so Združene države udeležene z 22—23% a z rafiniranim srebrom celo s 50%. Zato je razumljivo, da se Amerikanci toliko bavijo s tem vprašanjem in hočejo dati srebru stalno vrednost. Važnejša kakor je vrednost novopridobljenega srebra je vrednost v stoletjih nakopičene zaloge srebra na Kitajskem, v Indiji in drugih deželah, kajti od tega srebra zavisi značen del blagostanja in s tem plačilna moč teh pokrajin. Amerikanci so imeli dvojen povod, da »srebrno dobo«, ki v velikem delu sveta stvarno obstoja, takorekoč aktivirajo, ter ožive v svoji zunanji trgovini. Za to pa ni drugega sredstva, kakor: treba je zvišati **vrednost srebra**, poskusiti s stabilizacijo njegove cene in ga postaviti na stopnjo vrednostne kovine.

V ta namen so naredili troje. Sklenili so (1933) z vsemi na srebru bogatimi državami dogovor, da omeje prodajo srebra na 35 milijonov unč (okoli 1 milijona kg) letno, ki se naj izvozijo iz Indije. Kupovali so srebro, najprej domače, po višji ceni, kakor je bilo dosedaj na svetovnem trgu, in to po stalni ceni: 77. 57 centa današnjega dolarja za unčo. In tretje: potrdili so, da bo četrtina njihovega denarnega kritja — srebro. Poskus, na tak na-

čin zvišati vrednost srebrnih zakladov v državah kakor je Kitajska, je imel kajpada najprej kritične posledice prav za te države: njihovo srebro je potovalo ven. Kitajska je morala prav pred zvišanjem vrednosti srebra — ubežati v zlato valuto. Vsekakor pa jim je dovolila ta reforma, skupno z medtem nastopajočo stabilizacijo cene srebra, zamenjavo srebra z nekim delom »steriliziranega« ameriškega zlata. Ameriško srebreno kritje vse kakor še ni doseglo postavke, ki je bila predvidena in določena po odnosu z današnjim zlatim zakladom v Združenih državah na približno 1,9 milijarde dolarjev.

Sorazmerno prav posrečena, čeprav ne zagotovljena, je pri tem ustalitev cene srebra. Vrednostni odnos bele kovine proti zlatu stoji — v Londonu — v razmerju 1:69, v New Yorku (zaokroženo) 1:60. Po nekem letnem poročilu (1933) je padlo srebro celo na 1:76. Še par let pred tem je bila vrednost srebra, določena po zlatu, dvakrat višja. Okoli 1. 1920, pa je doseglo zlato precej občuten odnos, namreč 1:20. V povojnih letih po ne samo, da so se cene srebra močno omajale, temveč se je kriza izvila neposredno radi srebrnega blaga: produkcija je takoj nazadovala. Vsekakor pridobimo danes sedemkrat (po teži) toliko srebra ko zlata. Tako ne bo »srebrne dobe« še kmalu konec.

Poljičanske novice

Iskra z ognjišča zanetila požar. Siroči okrog pol sedmih se je iznad Štatenberga pri Makolah nenadoma gosto zakačilo in kar nato so v mračno nebo švigali plameni. Gorela je samotna viničarija Kodriča Karla, od katere je v kratkem času ostalo le kup razvalin in tlečega tramovja. Tleče iskre, ki so ostale na ognjišču krušne peči, so namreč povzročile, da so se kmalu po njegovem odhodu vnele saje v lesenem dimniku. Ogenj se je nato razširil na slamnato streho in hišpoma je bila vsa viničarija v ognju.

Gospodarske beležke

Potrjena poravnava. Potrjuje se poravnava, ki jo je sklenil trgovec Tomaž Breznik v Ptuj s svojimi upniki, katerim plača 40% njihovih terjatev v štirih enakih zaporednih tromesečnih obrokih.

Posojila kmetom. Kakor poroča Privilegirana agrarna banka, bo PAB tudi letos dajala posojila kmetovalcem na žito in kóruzo, ki je spravljeno v skladiščih.

† JOSIP SINKO :

Moji spomini

(Sličice iz slovenskih narodnih borb pred in med vojno).

Da izpolnim dano Ti obljubo, evo moje spomine! Zanimivosti ne išči v njih, kar boš v njih našel, so dejstva, kako pravični so nam na naši grudi bili Nemci, ki sedaj toliko kričijo, kako krivična jim je Jugoslavija.

MOJA DIJAŠKA LETA V MARIBORU.

Zbogom latinščina! — Škof Stepischnig in »Ilirija oživljena«. — V Slovanski čitalnici v Mariboru. — S Tomšičem in Jurčičem. — Matura. — Na slovenskem taboru v Ormožu.

Rojen 14. februarja 1851 v Središču sem bil po očetovi smrti l. 1854. v vzgoji dobre mi matere Katarine roj. Seinkovič, ki je do polnoletnosti mojega brata vodila gospodarstvo. L. 1863. je zročila posestvo bratu, pridržala pa si je vinograde in iz njih dohodkov krila stroške moje odgoje. Po dovršeni — takrat dvorazredni — šoli v Središču sem stopil l. 1862. v tretji razred ljudske šole v Mariboru. Moj bratranec Matija Sinko, profesor bogoslovja, me je vzel v oskrbo, pa ne, kakor mi je pozneje neki slovenski list očital, da sem kot dijak užival dobrote duhovnikov, pač pa proti plačilu. Potem sem moral stopiti v gimnazijo, v kateri pa sem iz latinščine propadel in l. 1864. vesel stopil v realko.

Na realki sem bil ljubljeneč učitelja Höniga, ljutomerskega rojaka, ki je na zavodu učil zemljepis in slovenščino. Posojal mi je slovenske knjige, moral pa sem mu pri vrnitvi vedno vsebino navesti. Tudi mi je dajal slovenske pesmi v deklamiranje. Pri končni izkušnji sem v navzočnosti škofa Stepischniga deklamiral med drugimi tudi »Ilirijo oživljeno«. Ko sem končal, se je obrnil škof k Hönigu rekoč: »Das ist ja ein antiösterreichisches

Gedicht« (to je vendar protiaustrijska pesem). Hönig pa se je nasmejal in nekaj škofu v uho povedal, nakar sta se oba smejala.

»Slovenska čitalnica« je imela takrat svoje prostore v Schrammelnovi gostilni. Če so uprizorili gledališko igro, me je vzel bratranec s seboj. Igrali so večinoma dr. Prelog, prof. Šuman in njegova soproga. Duša gledaliških predstav je bil dr. Prelog, izdajatelj »Slov. Gospodarja«, katerega pa mi bratranec — dasiravno naročnik — ni dal čitati, češ da sem tu za učenje in ne za politiko. Pognagal sem si na drug način: bratranec mi je dajal na račun moje matere denar za učne potreščine. Od tega sem dal vsak teden pet krajcarjev na stran in si kupil vsak petek pri knjigovezu Novaku izišlo številko »Slov. Gosp.« ter jo skrivoma čital.

Po dovršeni realki (dva razreda!) sem bil premlad za sprejem v učiteljišče. Moral sem leto dni čakati. Šel sem k sodniku Weixlerju, nadučitelju v Cmureku, znane mu sadjarju, kjer sem se praktično učil sadjarstva. Silil me je tudi h godbi, pa za njo je manjkalo veselja.

L. 1867. sem stopil v mariborsko učiteljišče. Imeli smo večinoma nemške učitelje, vsi predmeti so se poučevali v nemščini, slovenščina samo štiri ure v tednu. Tčas stala bila v Mariboru Tomšič in tudi Jurčič. Tomšič nas je vabil k sebi, ob nedeljah in praznikih smo hodili z njima na deželo, največkrat k Sv. Petru. Na teh izletih nas je Tomšič bodril za narodno delo in v ognjeviti besedah slikal krivice, katere trpi naš narod. Jurčič pa je tih in miren hodil z nami, in če je med potjo opazil kako starko, je prisedel k nji in se po čelo uro z njo razgovarjal, potem pa prišel za nami. Tomšič je bil lep, visok mož s polno brado, zato so ga Nemci krstili za »windischer Heiland«. Kaj je delovnega, neustranšnega borca za narodne pravice pognalo v prerano

smrt, ostane neznano. Ko sem se pozneje oženil z nečakinjo dr. Modrinjaka, mi je ta pripovedoval, da je bil tudi on poklican v komisijo na Tomšičevo obdukcijo. Komisija je našla, da se je Tomšič zastrupil, in dr. Stöger je posmehljivo zahteval, naj se vzrok smrti objavi. Dr. Modrinjak pa mu je rekel: »Mar bi Vam bilo ljubo, če bi Vaš za narod denavni mož storil, kar je Tomšič, in bi se to javnosti sporočilo?« Nato je dr. Stöger odjenjal od svoje zahteve. Spomnim pa se, da nam je Tomšič večkrat potožil, da ne more »Slov. Naroda« tako urejevati, kakor bi rad, ker je večina naročnikov duhovnikov.

Učitelj petja nam je bil na učiteljišču Miklošič. Peli smo slovenske pesmi in njegove skladbe, prvo in drugo mašo, katere smo tudi večkrat peli pri cerkvenih slavnostih v okolici, kamor so nas vabili. Nekeč nas vpraša Tomšič, če ne bi tudi v čitalnici peli. Nismo mu upali obljubiti, svetovali pa smo mu, naj vpraša našega slovenskega učitelja Krajca. Ta mu je odgovoril, naj gremo v čitalnico, da se bomo bolj privili slovenščine, in šli smo. Slučajno je bil ta večer sestanek volilcev, mi smo peli in se dobro imeli. A že drugi dan so doznali za to naši nemški učitelji. Takoj za popoldan je sklical ravnatelj Janežič konferenco, na kateri je učitelj Stopper predlagal našo izključitev, češ da obiskujemo politične shode. Učitelj Krajec se je zavzemal za nas. Ko pa je videl, da bo propadel, je prosil ravnatelja za dvadnevni dopust, češ, da bi bilo krivično, učiteljsčnike, ki na zavodu nimajo priložnosti vaditi se v slovenščini, izključiti zato, ker hodijo v slovenska društva. Vsi so takoj slutili, da hoče Krajec k deželnemu šolskemu nadzorniku dr. Močniku, s katerim sta bila intimna prijatelja. Ostali so brez sklepa, mi pa, ki smo pri vratih prisluškovali, smo odšli — pardonirani.

(Dalje.)

V kraljestvu žene

Težave dunajskih gospodinj. Kar ne-
verjetno se sliši: Dunajske gospodinj-
težko dobe hišne pomočnice ali — kakor
pravijo nemoderni ljudje — služkinje. Še
pred leti je ponudba presegala povpraševanje,
danes pa je narobe: zlasti manjka
dobrih kuharic, ki bi pa opravljale tudi
druga domača dela. Dunajske gospodinj-
se nerade ukvarjajo z začetnicami, ki ne
znajo dosti, a niso dosti cenejše kakor
spretni moči. Hrana in stanovanje sta-
neta pri obeh enako, razlika v plači je
minimalna. Gospodinjke šole, osnovane
kot »Delovno leto« za žensko mladino, ki
je dovršila šolo, se trudijo prepričati go-
spodinjke, da je izobrazba njihovih učenk
ne le enakovredna, temveč celo temelji-
tejša od one, ki so si jo pridobile pomoč-
nice v službi pri raznih gospodinjah. Se-
veda se je organizacija gospodinj — men-
da najmočnejša ženska organizacija —
zanimala, od kod naenkrat tako pomanj-
kanje dobrih hišnih pomočnic. Poleg od-
toka hišnih poslov v industrijska podjet-
ja zaradi izboljšanja položaja v indu-
striji — je bil dognan kot glavni vzrok
pomankanja namestitvev 15.000 dunaj-
skih hišnih pomočnic v Angliji v
teku zadnjih 2 let, ker je tam plača so-
razmerno boljša in ker je nedelja v ve-
ščini angleških rodbin še danes tako stro-
ga, da se skoraj vse v soboto pripravi,
tako da ni v nedeljo dosti dela in so de-
leta prosta. Zato ni čuda, da v Avstriji
dolgotrajni študij ženske mladine naza-
duje, ker pač vsako dekle stremi za tem,
da zasluži, za kar je pri študiranih tako
malo izgleda.

Ali naj žena tudi duševno pomaga
možu. Ločitvenih procesov je dandanes
vedno več. Mnogo je zakonov, kjer se
mož in žena razideta že po nekaj mese-
cih ali celo tednih. Razvaline zakonskega
življenja nas opominjajo k temu, da v
vseh takih in podobnih slučajih ne more
biti nekaj v redu. Mnogo imamo razbitih
zakonov po ženini krivdi. Žena, ki svo-
jega moža ne razume in ki se v njegovo
službo ter vse, kar je s to službo v zvezi,
ne more uživati, ni sposobna za mirno
zakonsko sožitje. Vse, kar doživlja mož
v krogu svojega poklica, je nedvomno
bistveni sestavni del njegovega življenja.
Biti žena ne pomeni samo skrbeti za mo-
žve telesne dobrine, temveč biti možu
zvesta tovarišica tudi v duševnem po-
gledu. Mnogo je še žena, ki nimajo za
možev poklic prav nobenega smisla in
razumevanja, ker je njim ta stran življe-
nja popolnoma tuja. Žena bi morala po
vseh pravih gojiti čim večji interes za
možve posle ter gledati na to, da je o
njih vsaj površno informirana. Vsaka je-
na, nerazpoložena ter neuspeh zakonski
mož veliko lažje prenese, ako se zave-
da, da ima poleg sebe nekoga, ki ga ra-
zume, tem lažje, če ima pri sebi nekoga,
ki mu lahko nudi tolažbe ter pomoči.
Mnogo je poslovnih ljudi, ki se pred vsa-
ko spremembo v poslovanju (trgovci n.
dr. pred vsakim večjim naročilom ali
prodajo) pred končno odločitvijo poraz-
govore s svojo ženo. Baš radi tega je
analoga vsake žene, da sem čimbolj uve-
de v poslovanje svojega moža, ker živi
od tega vsa družina in mora biti to po-
slovanje skupen interes.

Žena in kolesarstvo. Ko je pred neko-
liko leti prva žena v Mariboru sedela za
avtomobilskim volanom, je bilo to za
Mariborčane atrakcija prvega reda. Da-
nes to ni več nobena posebna atrakcija
in je v Mariboru mnogo dam, ki same
šofirajo. V tujini so se ljudje na to že
davno privadili. In pri nas? Že vedno se
slišijo glasovi, ki pravijo, da za žene ni
nič drugega kakor »da primejo v roko
kuhalnico« in da je sport domena moš-
kih. Slično je pri nas tudi s kolesarstvom.
Do nedavnega so žene, ki so se vozile s
kolesom zasmehovale. Danes pa, ko za-
vzema kolesarstvo ogromen razmah,
je tendenca ta, da se že ne zainteresirajo
za ta koristni in zdrav sport. Kolesar-
stvo pa ima tudi svoj praktični pomen.
Koliko dinarjev prihrani ona žena, ki se
vozi s kolesom iz periferije v mesto, ki
bi jih morala drugače izdati za avtobus.
Že v enem letu se izdalek za nabavo
kolesa amortizira. Kolesarstvo je tudi
edini sport, ki ga gojijo vsi sloji prebi-
valstva. Potrebno je videti razmah kole-
sarstva v drugih državah, potrebno je
videti krasne ceste in prizadevanje me-

Mariborske in okoljske novice

Pazite na gobe! Osem žrtev strupenih gob!

Delavčeva žena Marija Kmetičeva, sta-
nujoča v Dajnkovi ulici 8, je včeraj po-
poldne v gozdu okoli Treh ribnikov na-
brala košaro z gobami, ki jih je proti ve-
čerji nesla domov. Ker je nabrala precej
gob, jih je tudi prodala sosedom, ki so
jih pripravili za večerjo. Okoli 20. ure,
uro po večerji, pa je Kmetičeva, ki so
imeli za večerjo gobe z rižem, postalo
nenadoma tako slabo, da so pričeli vsi
družinski člani, žena, mož in hčerka, bru-
hati. Tudi pri Gobčevih, ki jim je Kmeti-
čeva za 6 Din prodala gobe, je vsem po-
stalo slabo, prav tako tudi Eferlovim, ki
jim je tudi Kmetičeva prodala gobe. Ker
je bilo vsem vedno bolj slabo, so okoli
polnoči poklicali mariborske reševalce, ki
so prepeljali v bolnišnico 8 oseb, ki so

postale žrtev zastrupljenja z gobami. So
to 17 letna Viljemina Kmetičeva, 60 letna
Rozalija Gobčeva, 16 letna Milica Koba-
lova, 16 letna Olga Eferlova, 34 letna
Elizabeta Kolarjeva, 7 letna Marija Kolar-
jeva, 27 letni Rudolf Mole in 47 letni Al.
Kmetič. Nekateri, ki so tudi zavžili gobe,
ki jih je nabrala včeraj popoldne Kmeti-
čeva in ki jim je tudi postalo slabo, so
si pomagali na ta način, da so pili mleko
in črno kavo, tako da ni imela zastrupi-
tev večjega učinka. Zastrupljenec, ki so
jih prepeljali v tukajšnjo bolnišnico, so
tako izpral želodec, vendar je zdrav-
stveno stanje nekaterih še vedno zelo re-
sno, zlasti pri tistih, ki so zavžili gobe v
večjih množinah. Vsi zastrupljeni stan-
jejo v vagonarski koloniji v Dajnkovi ul.

Lavo Arko

Življenje se kuje iz sebe in se po svo-
jih večnoživih apriornih zakonih razraša
v brstje etičnega in moralnega bistva.
Zato pa človek tako ceni moža — ose-
bnost. Danes, ko živimo v nekem gospo-
darsko, socialno, moralno-analitičnem sta-
nju, dajamo takim značajem — grčam to-
liko jačji naglas in to bolj podzvestno
kot zavestno — kot po nekem tajnem
ukazu.

S takim razpoloženjem smo prisostvo-
vali v četrtek predpoldne v telovadnici
zboru dece 3. deške osnovne šole, ko se
je poslovila od svojega upravitelja s tako
iskrenimi in ganljivimi besedami, da so
zarezele njej in odraslim neizbrisno sled.
Iz njenih in upraviteljev izvajani smo
razbrali njih medsebojno bližino in na-
vezanost. — »Dooral ste, naš dobri, ple-
meniti oče, katerega srce je bilo veliko,
veliko mehkejše od njegove ostre bese-
de. Poklanjamo vam na pot počitka lju-
bezen za ljubezen. Nebo Vam nakloni
mного zdravih in prijetnih dni! Zdravo!«

S tako iskrenostjo se poslavlja dobra
deca od plemenitega človeka-vzgojitelja.

Isti večer se je sestalo učiteljstvo te
šole v Reherjevi dvorani, da se poslovi
od svojega upravitelja z ono iskrenostjo,
ki je bila njihova značilna poteza ves
čas skupnega službovanja. In tudi tukaj
je od več strani odjeknilo: Zapušča nas
naš dobri, iskren tovariš, prav tak, če
ne še boljši človek lastnih onih vrlin, ki
jih pravkar, v tem resnem času, tako
zelo pogrešamo: pravičnosti, poštenosti,
objektivnosti. Ta etična trojica, ki je bila
njegovo najvišje načelo in življenjski
pravec, je edina mogla pričarati v njem
tako privlačno sredino. Iz njegovega že
davno ustaljenega in nepremičnega po-
gleda na življenje in svet plamti dosled-
na in trdna ljubezen do jugoslovanske
zemlje in krvne zajednice ter globoka
vera v slovansko skupnost. Tukaj sta
bila izhodišče in cilj njegovega dela.

Naj govore besede, ponovno podčrta-
ne od več tovarišev: Iskrenost trdno
sklenjenih tvojih tovarišev je nedvomno
visoko nad mrtvo sklenjano črko ali čr-
to, ki ti mogoče namenoma odreka pri-
znanje za tvoje težko in vztrajno pet-
intridesetletno vzgojno delo. Mogoče je
nekje zanikano tvoje telesno in duševno
zdravje, ki ga svet lahko bere s tvojega
lica. Kličemo ti: Še mnogo let tako zdrav
in čil kakor si danes!

Iz železniške službe. Premeščen je kon-
trolor Rudolf Soklič iz Pragerskega na
Rakek.

»PUTNIK« priredi od 17.—18. okto-
bra dvodnevni izlet z luksuznim avtoka-
rom v Trst in Gorico. Popolen aranžma
samo Din 475.—.

Iz policijske službe. Zvaničnica pri
predstojništvu mestne policije v Maribo-
ru Terezija Tinta je bila premeščena k
upravi policije v Ljubljani.

Nočno lekarniško službo imata ta te-
den Minaškova in Remsova lekarna.

rodajnih faktorjev, da se kolesarstvo čim-
bolj razvije. Tudi pri nas se kolesarstvo
med ženami lepo razvija in postaja dan
za dnem popularnejše, saj je kolesarstvo
sport, ki v pravem smislu besede krepi
telo.

**Koroškim Slovincem hočejo Maribor-
čani in okoličani to nedeljo, 10. oktobra,**
dokazati, da nanje niso pozabili. Mari-
borska podružnica Branibora in Klub ko-
roških Slovencev vabita k manifestacij-
skemu zborovanju, ki ga z bratskim so-
delovanjem mestnih in okoliških narodno
obrambnih, prosvetnih, telesnovzgojnih,
strokovnih in drugih organizacij priredi-
ta v veliki dvorani mariborskega Narod-
nega doma v nedeljo 10. oktobra ob pol
11. uri predpoldne. Gre za izraz ljubezni
našim sonarodnjakom na Koroškem in za
to, da ob tej priliki manifestiramo za
njihove pravice. Slišali bomo dva govora
o položaju in stanju v slovenskem delu
Koroške, nadalje petje združenih moških
zborov Ipavčeve pevske župe. Prepriča-
ni smo, da se bo vse, kar je slovenskega,
te manifestacije udeležilo. Ker pa mora-
mo z zborovanjem točno ob pol 11. uri
začeti, prosimo, da občinstvo zasede dvo-
rano že pred napovedanim časom.

ADVOKAT

CVETKO BRANKO

je otvoril svojo pisarno v Mariboru, Sodna ul. 9/II.
(Palača Delavske zbornice)

Zborovanje lekarnarjev. V nedeljo je
bil pri »Orlu« 5. redni letni občni zbor
Kluba lekarnarjev v Mariboru. Otvoril in
vodil je občni zbor predsednik mag. Vid-
mar. Klub, v katerem so včlanjeni skoro
vsi lekarnarji na teritoriji bivše maribor-
ske oblasti, deluje uspešno za procvit svo-
jih članov. Tudi si klub prizadeva, da
bi vsi člani pristopili k posmrtninskemu
fodu, ki je važna institucija za člane.
Pri volitvah je bil izvoljen naslednji novi
odbor: mag. Vidmar, predsednik, mag.
Orožen (Ptuj) podpredsednik, mag. Mi-
našnik tajnik, mag. Maver blagajnik. Od-
borniki mag. M. Savost, Albanež, Posav-
ec (Celje). Namestniki: Prausteter (Or-
mož), König, Vaupot in Rems. Pregled-
nika računov Devide (Sv. Lenart) in
Tomič (Marenberg).

Ni bila zadavljena! Včeraj smo poro-
čali, da so našli na cesti med Limbušem
in Vrhovdolom mrtvo 58letno posestnico
Pavlo Č e h o v o iz Vrhovdola pri Lim-
bušu. Ker je bila glava pokojne Čehove
čisto modra in so domnevali, da je po-
stala morda žrtev kakšnega zločina, so
orožniki zadevo prijaviли tukajšnjemu dr-
žavnemu tožilstvu, ki je odredilo sodni
komisijski krajevni ogled ter obdukcijo
trupla, ki ga je včeraj popoldne izvršila
sodna komisija, ki so jo tvorili g. sodni
zdravnik dr. Jurečko, državni tožilec Se-
ver ter preiskovalni sodnik Rebul. Ob-
dukcija trupla pokojne Čehove je dognala,
da je pokojna umrla na posledicah
srčne kapi.

Klub koroških Slovencev v Mariboru
vabi svoje člane na glavni letni sestanek,
ki bo v sredo dne 6. t. m. ob 20. uri v
klubskih prostorih pri Povodniku.

Spored v Veliki kavarni in Zaharovi
pevci zadovoljijo vsakogar.

Učiteljski abiturienti! V soboto 9. t. m.
ob 3. popoldan je občni zbor v Pedago-
ški centrali. Pridite vsi!

**Opozarjamo javnost na cerkveni kon-
cert društva Jadran,** pri katerem sodelu-
jeta tudi odlična umetnika Fani Brandlo-
va in Blaž Ornič. Vstopnice pri Zlati Bri-
šnik.

Oblačno in vedno bolj hladno bo vreme
in v smislu dunajske vremenske napovedi.

Članstvu mariborskih sokolskih društev

Meddruštveni odbor opozarja vse član-
stvo mariborskih sokolskih društev na
sledede prireditve, ki bodo koncem tega
tedna:

1. v petek zvečer dne 8. oktobra ob 20.
uri žalni koncert v spomin Nj. Vel.
blagopok. kralja Aleks. I. Ujedinitelja
pevskega društva »Jadran« v franči-
škanski cerkvi, katerega naj se So-
kolstvo udeleži v čim večjem številu.
2. Obvezna za vse članstvo pa je **KO-
MEMORACIJA** za blagopok. kraljem
Aleksandrom I. Ujediniteljem dne 9.
oktobra ob 20. uri v Narodnem domu
in
3. Obletnica koroškega plebiscita v ne-
deljo dne 10. oktobra ob pol 11. uri v
Narodnem domu.

Dolžnost vsakega Sokola je, da se teh
prireditev udeleži ter manifestira s svojo
navzočnostjo za nedeljivost in nedotak-
ljivost jugoslovanskega narodnega in dr-
žavnega edinstva. Bratje Sokoli in sestre
Sokolice, pokažite svojo disciplino! —
Zdravo!

Veli Joža pride 16. oktobra pod kraški
latnik v Narodni dom. Istrani ne za-
mudite te izredne prilike!

Mojsrska izpitna predavanja. Tečaj
mojsrskih izpitnih predavanj se začne v
petek dne 8. oktobra. Udeleženci se zbe-
rejo ob 7.30 uri zvečer pred državno de-
ško meščansko šolo v Krekovi ulici. —
Kdor se je pravočasno prijavil, dobi o
tem posebej pisмено obvestilo.

**Znatne olajšave v turističnem in izlet-
niškem prometu iz Avstrije in Italije v**
Jugoslavijo. Kakor smo že večkrat po-
ročali je Tujskoprometna zveza »Putnik«
v Mariboru pristojna oblastva ponovno
opozorila na občutno škodo, ki jo trpi naš
turistični in izletniški promet iz inozem-
stva vsled predpisa, da je znižani turisti-
čni vizum (Din 10.—) vezan na najmanj
3-dnevno in največ 90 dnevno bivanje v
naših krajih. V svojem prizadevanju, da
se ta nedostatek odpravi, je Tujskoprom-
etna zveza dosegla poln uspeh. Ministr-
stvo za zunanje zadeve je sedaj vse za-
devne omejitve za izdajo turističnega vi-
zuma turistom iz Avstrije in Italije v Ju-
goslavijo ukinilo ter sedaj izdaja turisti-
čnega vizuma kakor za individualne tako
tudi za kolektivne potne liste ni več ve-
zana niti na minimalno niti na maksimalno
bivanje v naših krajih. S to novo olajša-
vo se bo brezdvomno v izdatni meri dvi-
gnil izletniški in posebno weekendski pro-
met iz Avstrije in Italije pred vsem v
Slovenijo.

**Vojaška registracija poljskih državlja-
nov.** Konzulat republike Poljske v Ljub-
ljani poziva vse na ozemlju dravske ba-
novine bivajoče poljske državljane, ki
letos dovršujejo 18. in 20. leto življenja,
da se tekom meseca oktobra in novem-
bra zglase na konzulatu radi vojaške re-
gistracije osebno ali pisмено in po mož-
nosti predložijo dokumente, katere imajo.
Prav tako naj se javijo oni poljski držav-
ljani v starosti od 18 do 50 let, ki doslej
niso izpolnili te dolžnosti in še nimajo po-
trdila o registraciji.

Kolo sreče. Krajevni odbor Udruženja
vojnih invalidov v Mariboru je priredil v
nedeljo dne 4. oktobra 1937 ob 14. uri na
Trgu Svobode javno dobrodelno invalid-
sko tombolo v korist in podporo svojim
najrevnejšim vojnim žrtvam in članom te-
ga odbora, katere prireditve in udeležba
je pri lepem jesenskem vremenu vse-
stransko zadovoljivo uspela. Sreča je bi-
la mila sledečim: Prvo tombolo Din 2.000
v gotovini je zadel Karl Katarina, vdo-
va po krojaču, stanujoča v Mariboru, Spla-
varska 7. Drugo tombolo Din 1000 v go-
tovini Janko Pihler, vrtnar v Zg. Radva-
nju. Tretjo tombolo, damsko kolo, Jožef
Lorber, pomožni delavec, stanujoč v Ma-
riboru, Koroška c. 81. Četrto tombolo, mo-
ško kolo, Lepenik Martin, pomožni dela-
vec, stanujoč v Studencih, Slomškova ul.
5. Peto tombolo Din 500 v gotovini Te-
rezija Škrabl, tov. delavka, stanujoča v
Studencih, Aleksandrova ul. 27. Šesto
tombolo 5 mt., svile za žensko obleko,
Mlač Marija, zasebnica stanujoča v Ma-
riboru, Ob brodu 5. Sedmo tombolo dve
fini odeji je odnesla Mraz Elizabeta, vdo-
va po žel., stanujoča v Mariboru, Jezdar-
ska ul. 1. Osmo tombolo voz premoga pa
je odpeljala Ferk Pavla, delavka, stan-
ujoča v Studencih, Poljane 4. Deveto tomb.
vrečo fine moke je dobil Lešnik Avgust,

paznik, stanujoč v Mariboru, Smetanova 38 in deseto tombolo je zadel (boks kožo) Lebar Maks, tkalski mojster, stan. v Mariboru, Koroška c. 84.

Upokojitve v učiteljski službi. Upokojeni so: Anton Mušič v Hočah pri Mariboru, Ulrik Hauptman, Ribnica na Poh.; Aladar Vertež, Hodoš; Ivan Kuraž, Dravograd; Adela Fabiani, Zreče pri Konjicah; Marija Ješovnik, Pobrežje pri Mariboru; Franc Pole, Ponikva; Ivan Černe, Gorice pri Gornjem gradu; Karel Mavrič, Gornja Radgona.

Iz poštne službe. Napredovali so: za višjega tajnika Emil Pejčič pri pošti Maribor I, za tehničnega inšpektorja pri 10. sekciji v Mariboru Franc Zmazek, za višje kontrolorje na pošti Maribor 2 Dragotin Bicančič, Ivan Plaustajner in Franc Šuman.

Smrtna kosa. V porodnišnici je preminila v 38. letu svoje dobe zasebnica Jožefa Firm. Žalujemo naše iskreno sožalje!

Iz carinske službe. Na glavni carinarnici v Mariboru so napredovali za višjega carinskega kontrolorja Josip Amon; za carinske kontrolorje Julij Tot, Adolf Rijavec, Vjekoslav Slavič, Viktor Kobal in Stepan Galaso. V Gornji Radgoni za carinskega inšpektorja Lovro Miklavčič, za carinskega kontrolorja Mihajlo Papič, carinar v 8. skupini. Premeščen je h glavni carinski blagajni v Mariboru za višjega carinskega kontrolorja Milenko Manojlovič iz Bibinja, k carinarnici v Dravogradu za carinskega kontrolorja Fr. Brumen iz Biograda na morju.

Protituberkulozni dinar je v mesecu juniju t. l. dosegel vsoto 331.830,75 din. Izven stanovanjske akcije je daroval klub lekarnarjev v Mariboru mesto venca na grob primarija dr. Robiča v iste namene din 200.—. Vsem iskrena hvala!

»S sekuro sem odsekal bratu glavo!« S temi besedami je ves preplašen in objokan prijavil 26 letni delavec Štefan Šerbel iz Ritoznaja slovenjebistriškim orožnikom, da je ubil svojega brata Šimona. Orožniki so se takoj podali v Ritoznoj, kjer pa so našli Šimona Šerbela, z domnevno odsekano glavo popolnoma zdravega in nepoškodovanega. Šimon Šerbel je orožnikom dejal, da je brata samo skregal, ker je bil pijan, nakar je brat pobegnil v gozd. Štefana Šerbela so orožniki ovadili sodišču radi tega, ker je oblast dovedel v zmotu.

Usodna motociklistična nesreča se je pripetila na cesti med Črno in Mežico. 25 letni mehanik Drago Horvat je s svojim motornim kolesom pred nekim ovinkom zavozil v obcestni kamen. Karambol je bil tako silovit, da je Horvata vrglo 13 m naprej, tako da je obležal na cesti s smrtonosnimi ranami na glavi in po vsem telesu, nezavesten in ves v krvi. Našel ga je neki avtomobilist, ki je Horvata nemudoma odpremil v bolnišnico, kjer se bori s smrtjo.

Izdane ter izbrisane obrtne pravice. Seznam izdanih in izbranih obrtnih pravic v mesecu septembru 1937 obsega: Izdanih: Javna trgovska družba Novak Ivan, Ornik Ludvik in Voj Norbert pod imenom »Novak & Co«, ročna tkalnica, Meljska c. 86, Küttner Karolina, predtiskanje in izdelovanje senčnikov, Slovenska ul. 26, Stiberc Roza, gostilna, Mlinska ul. 9, Ložič Ana, gostilna, Sodna ul. 16, Zemljič Marija, restavracija in hotel, Grajski trg 3, Pibernik Herman, trg.

s papirjem na debelo, Aleksandrova cesta 70, Hanžič Jakob (Radoslav), krojač moških oblek, Aleks. c. 24, Zemljič Marija, kavarna, Grajski trg 3, Jonke Herta, trg. z manufakturo in galanterijo na drobno, Dvořakova ul. 1, Zelezinger Konrad, mizar, Volkmerjeva ul. 7, Fuchs Albert, trg. s konfekcijo, tekstilijami, modo, galanterijo in čevlji na drobno, Aleksandrova c. 7, Barfus Marija, predtiskanje, azuriranje, vezenje in robljenje perila, Ulica 10, okt. 4. — Izbrisanih: Kocijančič Olga roj. Zawesky, godbenica, Tattenbachova ul. 5, Dibelčar Benjamin, klepar, Frankopanova c. 23, Lakoše Henrik, gostilna, Gl. trg 3, Valjak Gjuro, restavracija, Slovenska ul. 12, Pristavec Alojzija, gostilna, Meljska c. 18, Kmetec Marija, gostilna, Tvorniška c. 30, Makcen Josip, trg. z manufakturo in galant. blagom na drobno, Dvořakova ul. 1, Tvrđka »Petovica« d. d. trgovina s čevlji, usnatimi izdelki, čevljarskimi potreb., pleteninami in vsem galant. in norimberškim blagom s pristavkom »Pia«, Gosposka ul. 17, Miglič Ana, šivilja, Mejna ul. 14, Tvrđka H. J. Turad, trg. s konfekcijo, tekstilijami, modo, galanterijo in čevlji, Aleksandrova c. 7.

Narodno gledališče

Torek, 5. oktobra: Zaprti (radi koncerta Trboveljskih slavčkov).

Sreda, 6. oktobra ob 20. uri: »Marija Stuart«. Premiera.

Četrtek, 7. oktobra ob 20. uri: »Revizor«. Red B.

Opozarjamo na tretjo gledališko premiero, ki se vrši jutri, v sredo. Vprizori se znana Schillerjeva tragedija »Marija Stuart« v Malčevji režiji ter v originalni novi inscenaciji in sijajni opremljeni. Zlasti talet ob obeh kraljic, škotske (Starečeva) in angleške (Kraljeva), bodo zbujale pozornost.

Prva predstava za abonente bo v četrtek 7. t. m. in sicer odlično sprejeta klasična ruska komedija »Revizor« za red B.

Ptujske novice

Nezgode in nesreče. Čužnik Jakob, 61letni posestnik iz Krčevine pri Vurbergu, se je te dni s svojo ženo sprl. Žena ga je pri nastalem metežu napadla z nožem in mu prizadajala več nevarnih ran po telesu, tako da se je moral zateči v ptujsko bolnišnico. — Šturm Karolu, slikarskemu vajencu iz Maribora, je radi prevelikega pritiska razneslo škropilnico. Pri tem je Šturm zadobil več ran po obrazu in se zdravi v ptujski bolnišnici.

Svinjski sejem dne 29. IX. 1937 v Ptuj. je pokazal sledečo sliko. Svinj je bilo prignanih 144, prascev 96, skupaj 240 komadov. Prodanih je bilo 43 ščetinarjev. Cene so bile sledeče: Prasci od 6—12 tednov stari so se prodajali po 65 do 130 Din po komadu. Pršutarji so se prodajali 6.— do 6.50 Din, debele svinje 7.— do 7.75 Din, plemenske 5.75 do 6.25 Din, vse za kg žive teže.

Kulturne beležke

Československo jihoslovanská revue, št. 4-5. V peti številki te ugledne in pomembne revije, ki služi kulturnemu zblizanju med Jugoslaveni ter Čehoslovaki, nahajamo uvodni prispevek o velikem

uspehu, ki ga je doživela prodaja jugoslovenske knjige na čehoslovaškem knjižnem trgu, o čemer smo nedavno poročali v kulturni rubriki. Sledi razprava o sodobni hrvatski književnosti ter se izčrpno in temeljito analizira znana Krljeva balada »Petrice Kerempuha«. Milan Dragutinović razpravlja o glavnih prometnih žilah Jugoslavije. Sledi drugi književni in znanstveni del z izčrpnim prikazom številnih naših del in publikacij, nato gospodarski in socialni obzorik ter zapiski iz Jugoslovensko čehoslovaških lig in odborov.

gospodarske beležke

Ob koncu sadne sezone. Ponovno smo že pisali, da doživljajo pridelovalci sadja letos pravečato obsodbo. Ko smo s poznim sadjem pričakovali višek sadnega trga, smo nasprotno doživeli najnižji padec, absolutni zastoj v prodaji sadja! Čudaski je nasvet, naj le čakamo s sadjem, da se »vleže«. Da, čakali smo. Sadje se je zato dobro iztrebilo in seve na teži mnogo izgubilo, a mislite, da pa je na ceni zato kaj pridobilo? Škoda, da radi težkega stanja, v katerem je večina kmetov, ni po vsem izvedljiva popolna ustvaritev oddaje sadja, ki bi ga pridelovalec spravil v sadjevec, deloma v domačo shrambo. Treba bo v bodoče misliti tudi na take načine preskusov, kdo pravzaprav s sadierejci in z našim dragocnim sadjem igračka. Da, da! Res je treba strogo prebiranje sadja za izvoz, a tako sadje naj se tudi plača primerno! Letošnja sadna usoda kriči po kmetiskem združništvu!

Poľovična sreča.

A.: »Kako se počutiš v zakonu?«
B.: »Tako, tako! Z ženinom doto se že izhaia, toda z ženo pa ne tako lahko!«

Razno

ODPRTI ROBAUSOV SUHOR

dobite odslej tudi v trgovini Gert Gosposka ul. 13. 5008

Posesti

HIŠO

z vrtom in njivo v Gornjem Radvanju ugodno prodam, ali dam za daljšo dobo v najem. Naslov v upravi. 5594

Prodajam

VIOLINO

3/4 tinsko, lep glas, s škaflo prodam za Din 250.—. Vprašati Taborska 7. 5593

PECI

Prodajam 2 stari, dobro ohranjeni glinasti peči. Vprašati Taborska ul. 7. 5591

RADIO »MINERVA« SUPER za Din 2000.— na prodaj. — Pobrežje, Cankarjeva ul. 24. 5590

Kupim

ŠTEDILNIK

rabljen, kupim. Ponudbe na Ivan Kos, Pušnikova ul. 18, Studeci pri Mariboru. 5595

Sobo odda

ODDAM SOBO s posebnim vhodom. Koroševa 8-I. 5596

Marenberške novice

Svinjska kuga razsaja. V naši občini se je pojavila svinjska kuga, Sresko načelstvo je radi tega odredilo, da se v okviru naše občine ne smejo vršiti nikake kupčije s svinjami.

Mihelov sejm je bil letos zelo slabo obiskan. Bilo je mnogo prodajalcev in malo kupcev.

Spremembe v sodni in finančni službi. Z odlokom ministra pravde so premeščeni iz Marenberga zvančnik tuk. sodišča g. S o m e r Ludvik, k okrožnemu sodišču v Maribor. G. S o m e r je načelnik in tajnik Sokola. Nadalje je premeščena, dnevničarka gđ. Franetič Milena k sreskemu sodišču v Kranj. — V Marenberg pa pride za dnevničarko gđ. Rečnik Marija, absolventka meščanske šole, ter gđ. Zaje Jožefa dnevničarka iz Loža. — V finančni službi je premeščen preglednik in vodja ogranka na Radlu gosp. Verbič Karol k carinarnici v Maribor. preglednik K r a p u š e k Jakob pa v Slovenjgradec, gosp. Krapušek je bil stalen igralec tuk. sokolskega odra. V Marenberg pride iz Holmca preglednik P a v a l e c Jakob, na Radl pa kot vodja ogranka podpreglednik K o g o v š e k Matija iz Dravograda.

Olajševalna okolnost.

Sodnik: »Vi ste tožitelja tako pretepli, da več tednov ni bil sposoben za delo. Ali imate kaj pripomniti v olajšanje svojega dejanja?«

Obtoženec: »Da, tožitelj je bil namreč že delj časa brezposeln!«

Vse mine.

Ela: »Kaj si vendar mislila, ko je prišel tvoj častilec ob vse premoženje?«

Vanda: »Mislila sem si: Glej, glej kako naglo mine ljubezen.«

SOBO IN KUHNJO

I. nadstr. oddam t. novembra stalno nameščencu ali vpokojencu, Taborska ul. 7. 5592

Stanovanje išče

IŠČEM STANOVANJE (dve veliki in eno malo sobo, kopalnico ter pritlikline) bodisi za 1. december, bodisi za katerikoli naslednji mesec. Ponudbe pod »Tri odrasle osebe« na upravo lista. 5607

Službo dobi

DVA ČEVJARSKA POMOČNIKA za boljšo delo sprejme takoj Joško Keber, čevljar, Tržaška c. 1. 5601

SLUŽKINJO

ki samostojno kuha, sprejemem, Vetrinjska 8-I, vprašati od 2—3. 5603

Lepo

angleško, češko in nemško sukno

dobite poceni pri

I. Trpinu, Maribor, Vetrinjska ulica 15.

Naročniki

pri naših inseren-

kupujte tih ter oglašujte

Skrivnosti

37

»Ali mi niste nekoč pripovedovali, da ima Everard hčer?« je vprašal zopet gospod Karlo.

»Da, ljubezljivo in zelo nežno deklico. Ko sem jo prvič videl, sem bil ves očaran. Vsa njena čista duša gleda iz njene nega pogleda.«

»In ste pričakovali od nje pomoči?«

»Še sedaj upam na njo.«

»Kje je? Kako je z njo?«

»O — iskal sem jo povsod. toda Everard se me boji in jo skriva.«

»Najbrže si je izpremenil ime.«

»Da, gospod kurat.«

»Kako se imenuje sedaj?«

»Imenuje se gospod Morton.« Komaj je Leon izgovoril besede, se je mali potnik v hipu prebudil in sedel bliže k njemu.

»Oprostite, gospod,« je dejal z angleškim naglasom, »ali niste izgovorili imena Morton?«

»Da, imenoval sem gospoda Mortona,« je odgovoril Leon, začuden radi nenadnega vprašanja.

»Torej, ste morda poznali tega gospoda?«

»Poznam sicer moža, ki nosi tako ime, pa dvomim, da b. bil tisti, ki ste ga poznali vi.«

»Zakaj?«

»Ze zato, ker gospod Morton, o katerem govorim, ni Anglež.«

»Ali je to gotovo?«

»Popolnoma gotovo.«

»In vendar so vsi Morton iz Londona.«

»Razen tistega, o katerem govorim.«

»Čudno!«

»To ni tako čudno,« se je nasmehnil Leon.

»Kaj mislite s tem reči?«

»Samo to, da morda nosi človek, ki ga poznam, ime, ki ni njegovo.«

Mož z rdečimi lasmi je poskočil.

»O, o!« je vzkliknil in oči so mu čudno žarele. »Stvar postaja vedno bolj zmotana! Ne hoste mi zamerili, če bom nadaljeval z vprašanjem.«

Pri teh besedah se je Leonovo čelo nagubalo in mladenič je začel natančneje opazovati svojega soseda. Toda v hipu, ko je hotel odgovoriti z vso opreznostjo, ki se mu je zdela potrebna, se je vlak ustavil in ob vozovih se je razlegel klic sprevednikov: Fontenblo!

Anglež je nestrpno zamahnil z roko.

»Gospod,« je dejal Leonu, »tukaj moram izstopiti in tako mi žal ni mogoče nadaljevati najinega zanimivega razgovora; vendar mi dovolite, da vas prosim za uslugo.«

»Govorite, gospod! Kako uslugo bi vam mogel izkazati?«

»Stvar je zelo enostavna: Rad bi vedel za vaše ime in za mesto, kjer bi vas mogel najti.«

»Kako, da se tako živalno zanimate...?«

To vam bom razložil kasneje.«

»Če vam povem svoje ime, je pravilno, da zvem tudi za vašega.«

»O, gotovo! Evo vam moje vizitke.«

Pri teh besedah je tujec podal svojo vizitko, na kateri je bilo natiskano njegovo ime in stanovanje. Leon je karto naglo pogledal in se zdrznil. (Dalje.)